

✠ ПОГАНАЈ БОГЪ

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

7. číslo

Budyšin, julij 1978

Lětnik 28

Ewangelij naše zbože

Někotre mysle z přédowanja Serbskeho superintendenta na Cyrkwinskim dnju we Wojerecach

Heslo našeho rjaneho swjedženja rěka: Slo wo, kiž nje zańdže.

Naše přédowanje chceł Bóh Knjěz nam žohnować z nowej wěstosću we wěrje, zo je ewangelij našeje wutroby a našeje služby hódny; přetož je naše zbože. Wo tamnym komorniku z dalokeje Muriskeje rěka (Jap. skutki 8,39): Wón pak po swojej dróze z wjesolósću čehnješe.

Tutón minister kralowny Kandace bě zдалоka přišoł a nětko zaso do swojeje dalokeje domizny pućowaše, pobywši mjeztym w Jerusalemj. Wón so wjesoly wróćeše. Swój daloki puć ze wšěmi napinanjami a wudawkami njewobzarowaše. Jeho wobličo bě jasne, a dowěrliwje hladaše do přichoda. Wón bě z božowny.

Bože slo wo bě jeho rozwjeselilo. W Jerusalemj bě sebi — wěsće za drohe pjenjezy — kupil knihu profety Jezajasa. W njej čitaše — a ju njerozumješe. Bože slo wo je swětlo na našim puću a našeje wutroby tróšt a pokoj, a tola so tež nam hustodosć tak dže kaž tamnemu komornikej.

Lětsa spominamy, zo je so nam 1728, potajkim před 250 lětami, biblija w serbskej rěči dała. Jědnaće króc je mjeztym wušla. Posledni raz 1906. Kak wjele žohnowanja je z njeje do Serbow přišlo — duchowneho a tež kulturneho! Budźmy pak stróžbi: Biblija kniha wyše wšitkich knihow, žorlo duchowneho žiwjenja, njebě za Serbow najhuscšo čitana. Husto dōstawam z našich přeněmčenyh domow serbske knihi. Nimale přeco je spōznać, zo su so spěwarske a wosebje „Cionske hlosy“ wjace trjebaše hać biblija. Toho so njetrjebamy hańbować. Kěrluš we wšelakich modlerskich knihach nochcychu ničo druge być hać pobožne, zrozumliwe wukladowanje bibliskich tekstow. Njedračujmy so z bibliju! Bože slo wo njesmě naša nuza, ale naše wjeselo, naša z bōžna radosć być. Čitajmy bože slo wo tam, hdžež je nam zrozumliwe. W „Cionskich hlosach“ su naši serbscy wjesni fararjo a basnicy z našeho prosteho luda z wjesolej wutrobu božu wulkosć a smilnosć chwalili čerpajo swoje mysle z biblije. Štož z wutroby dže, to do wutroby dōńdže. Z tym nochcu prajeć, zo njebychmy trjebali Boha w poniž-

nej modlitwje prosyć wo prawe zrozumjenje jeho swjateho slo wa.

Hać drje z was džensa hišće što w „Cionskich hlosach“ čita? Tež knihi, tež pobožne knihi maja swój postajeny čas, a hdyž je tón nimo, su knihi

hać hdže žadyn profesor svojich studentow. Ja mēnju, zo mōhl snano tež ty tajki Filip za swojeho blišeho — abo tež njeznateho być. Komornik čehnješe po swojej dróze z wjesolósću, dokelž bě w bibliji

Pišćele w Křižnej cyrkwi we Wojerecach

zabyte a maja jenož hišće starožitnu hōdnotu. Wone zańdu, ale bože slo wo nje zańdže.

Kōždy čas wukladuje sej po swojim wańnju bibliske teksty a sej z nich to zwuběra, štož runje trjeba. Tež toho so njetrjebamy hańbować. Wězo je strašne, w bibliji jenož za tym pytać, štož so nam runje džensa lubi. Njebojmy so, zo je tajke pytanje w bibliji přeciwo žiwje wěrnosći cyleho Swjateho pisma. Hdyž sy so při tajkim pytanju tu a tam zawjeselił, buď džakowny.

Štož sami njerozumimy, mōže nam snadž něchtō druhi wujasnić. Tak bě tehdom Filip ke komornikej přišoł. Hdyž bě wón jemu slo wo profety Jezajasa rozkladł, haj potom bě jemu jasne. My předarjo prosymy Boha do kōždeho přédowanja, zo bychmy tajcy Filipojo za wosađu byli. My smy na uniwersitach so pilnje wědomostnje z bibliju zaběrali a čas žiwjenja smy z njeje džětali. Snano tola druhdy tu a tam něšto wjace wěmy, hać druzy. Mnoghich našich wosaďnych pak je žiwjenje w čěmnych dolach a stysknych nocach mōćnišo rozwućilo

čital a Filip jemu tekst wujasnil.

Bože slo wo je našeje wutroby hōdne, zo jo čitamy a slyšimy, a je našeje prócy hōdne, zo jo dale dawamy.

Njerozzlob so, hdyž twój mały wnuk tebi sprawnje abo snadž tež z nadutosću rjeknje: „Ja to njerozumju!“ Tu je nětko ewangelij našeje prócy, našeje služby hōdny, zo ze swojim pōznaćom a nazhonjenjom druhim pomhamy bibliske teksty rozumić. To njebudže žana wědomostana, teologiska debata. Stary čłowjek wjace wo žiwjenju wě hać młody — wo jeho njeprawdosći a čěmnosćach, ale tež wo zbōžnej bliskosći smilneho, swěrneho Boha. Snano je tebje Bóh hižom wjace króc namolwjał, zo by někajkemu „komornikej“ pomhał, a ty njejsy šol, njejsy rěčał, njejsy služil. Filip njeje Bohu w přěnim rjedže služil, tež nic ewangelijej, ale tamnemu cuzemu pućowarjej, zo wón potom po swojej dróze z wjesolósću čehnješe.

Ewangelij je zbožo čłowjeka, tuž dawamy jón dale, zo by wobliča rozjasnil, wutroby rozswětili.

Prěnje schadžowanje 21. synody

28. januara 1978 su cyrkwinscy předstejerjo w 20 wokrjesach našeje Krajneje cyrkwy swojich synodalow na 6 lět wolili. W kóždym wólbnyim wokrjesu mějachu so jedyn farar a dwaj lajkaj wólić. Krajnocyrkwinske wjednistwo k tomu hišće 21 dalších synodalow powoła. Tak ma synoda 81 synodalow.

Njedźelu Kantate, 23. jutrownika 1978, je w swjedźenskej božej službje w Křižnej cyrkwi w Drježdžanach dał biskop Dr. Hempel synodalam slubić, zo chcedza swoje wysoke zastojnstwo swěru a zamołwiće wukonjeć. Nimale dvě třecinje wšěch synodalow běchu „nowi“. Tuž bě spomozne, zo mějachmy hižom dwaj dnjej do oficialneho započatka synody skladnosć so mjez sobu zeznać, so zažiwić do demokratiskich formow

synody a sebi dać rozstajeć jeje ndawki. Hladajo na starobu bě spóznać, zo bě mlódša generacije tam začahnyla. Powołanja lajkow su jara wšelakore, kaž wšitko w cyrkwi. Inženjerojo a diplomowi inženjerojo drje maju najwjetšu ličbu. Derje tak! Njeh woni, kiž maja wjele z twarstwom činić, tež w cyrkwi so wo to stara. Synoda wšak je we wulkej měrje rozsudna za puć našeje cyrkwy.

Do přenjeho schadžowanja slušaja wólby – wólby prezidija, prezidenta a wuběrkow, kotrychž mamy dźewjeć. Pola prezidija bě dōšlo 47 pismow, wo kotrychž měješe so wuradźować, a to najprjedy we wuběrkach. Wo cyrkwinskih dawkach mějachmy wobzamknyć. Nam so rozprawješe wo přihotowanjach za Cyrkwinski dzeń 28. meje 1978 w Lipsku, wo rozmolwje cyrkwinskeho wjednistwa z předsydu statneje rady Erichom Honeckerom a skónčnje wobšěrnje wo dźěle Znutřkowneho misionstwa. K tomu někotre ličby: W 70 wustawach Znutřkowneho misionstwa mamy 3 591 ložow:

w chorownjach	268
w psychiatriskich domach	1 071
w domach za starych	1 272
w domach za bédnych	234
w domach za dźěći	68
w domach za wočerstwjenje	352
w specielnich domach	266

W tutych ličbach tči wjele lubosće a woporniwosće. Wosebje wothladanje bédnych žada sej wjele prócy a sčerpnosće. Rozprawa Znutřkowneho misionstwa wuwabi dlěšu debatu. Zo bychy so bliže z wulkim a wjelestronskim dźěлом zeznali, chcedza synodalojo w tutym lěće wšelke wustawy Znutřkowneho misionstwa wopytać. Wo tuto dźělo dyrbja so wosady hišće bóle starać. Tak wažne, kaž su pjenježne dary, hdyž so za Znutřkowne misionstwo zběra, runje tak nuznje pak trjebamy čłowjekow, kotřiž chorych a starych wobstaraja.

Tak daloko džensniša krótka rozprawa wo dźěle synody. Ja so nadžijam, lubi čitarjo „Pomhaj Bóh“, zo budu přeco zaso móc něšto napisać wo wažnych a dobrych skutkach a tež wo starosćach našeje cyrkwy.

Lubje Was wšitkich strowi Waš serbski synodala Kurt Hladki (Lattke) z Přiwćic pola Budyšinka

Hród we Wojerecach

Tuž dži a připowědaj ewangelij

11. pokročowanje

Sotra Frieda Wjelic

19. Mróčel hrozj

Wosom lět běch nětk hižom w Chinje, a mi so styskaše, zo bych zaso po tak dołhim času swojich lubych wohladać směla. Powěsće z domizny běchu snadne. Kak žadosćiwje čakach na wokomik, hdyž so lódz wot brjoha pušći. Tón raz stejachu křescenje při brjoze a mi kiwachu. Při wšej wjesolosci na swojich lubych doma začuwach, kak bě so moja wutroba w Chinje zakorjeniła. Tutón kraj bu moja domizna, a jeho lud džel mojego žiwjenja.

Hdyž potom po tak dołhich lětach zaso do domizny přiřdžech, napjelni mje wulka zrudoba. Njeh bě tež radosć přewulka, hdyž mje moja luba mać wobjima, a ja swojich lubych zaso wzdych, tak tola wšitko steješe pod čmowej mróčelu. Někotryžkuli bě mjeztym z tuteje časnosće wušoľ. Štož pak najbóle moje dny w domiznje počezowaše, bě politiski přewrót. To bě w lěće 1936. „Třeće kralestwo“ so wšudžom mócnje wupěraše. Hdyžkuli swoje spodziwnje nad tym wšěm wuprajich, mje bojaznje prošachu, zo bych mjelčala. To bě mi njerozumliwe, kaž bychy z cuzym jazykom ze mnu rěčeli. Z čmoweho pohanstwa běch domoj přišla, ale we wšej čmě běchmy božu skladnosć widželi. Bóh bě nas wobhnadził z wulkej swobodu, kotruž doma podarmo pytach. Derje, zo bě čas dowoła bohaće wupjelny

z pućowanjemu a přednoškami. Tuž njemějach chwile za přemyslowanje. Skónčnje bě čas skoro dopjelny. Dzeń rozžohnowanja bě hižom postajeny. Jenož hišće někotre formality mějachy so stać. Tuž jědžech do Tübingena do tropiskeho instituta po lékarske wuswědčenje. Kak so stróžich, zo mi tuto zapowědžichu. Moja zrudoba bě jara wulka. Sprócna a poražena wróćich so do misioniskeje centrale w Marburgu. Bě to wšo jenož styskny són? Ja wšak wědžach, zo bě to zrudna woprawdžitosć. Misioniski inspektor mi jasnje praješe, zo z tajkim lékarskim atestom njemžo so do Chinje znowa wróćić. Mjelčo džech, zo bych so k Bohu modliła. Bohu chcych wšu swoju wutrobu wuskorzić. Jenož wón móžeše mi pomhać. Ja so modlach – a čakach podarmo na boži dźiw. W stysknosćach so bédžach. Dyrbjach so zawěrnje podať? Njetrjebaše mje wosada w Chinje?

Nazajtra dosć zahe buch k fararjej Krawjelickemu zawoľana. Na jeho pisaniskim bližde ležeše telegram. Farar Krawjelicki mi rozprawješe wo spodziwnym podawku: W Gifhornje bě dwanaclětna holčka čezko na difteriju schorjeła, tak čezko, zo staršej skoro žaneje nadžije wjace njeměješe. W swojej nuzy woľastaj so k Bohu prošo wo žiwjenje swojeho dźěsca. Hdyž so njenadžujcy z džěsćom polěpsowaše, chcyštaj zbožownaj staršej něšto za rozšěrjenje božeho kralestwa dać. Telegrafisce pošlastaj pjenjezy za moje wupućowanje do

Chiny. Lědom mje znaještaj. Jenož jedyn mojich přednoškow běštaj slyšaloj. Ničo njewědžeštaj wo mojej nuzy. Njebě Bóh sam mi zaso durje do Chinje wotewrěť? Misioniske wjednistwo dowoli moje wupućowanje. Ze spodziwanjom spóznych znowa, zo čłowjekoj njerokazuja nad mojim žiwjenjom, ale Bóh sam.

20. Zaso w Yüki

Nawrót k swojim lubym křescanam da mi pozabywać na prašenja domizny. Wjele bě so stało za tuto lěto, a wjele dźěla čakaše na kóždeho z nas. Poněčim rosćeše naša wosada. Powěitkownje mějachmy wob lěto jedne abo dvě křćenj. Džiwajo na wulku syľu tych, kotřiž běchu ewangelij připowědać slyšeli, bě to jara mała ličba. Kóždy raz bě to za nas džiw Swjateho ducha, hdyž so jedyn z čmy a hrozj pohanstwa přiwobroći k swobodze a zbóžnosći w Jezusu Chrystusu. Što móhli my slabi dokonjeć, njeby-li Bóh nas trjebał za swój grat? Ze swojej mocu njebychmy ani jeničkeho dobyć móhli.

Při wšej zbóžnej radosci nad nowymi mějachmy tež wšelke nuzy a poražki znješć. Čłowjekoj stupichu přećiwu nam, wot kotrychž běchmy sebi wjele dobrego nadžijeli. Samo křescenje nas křiwdžachu. Kajke to hańba za nas wšitkich! Ale runje tute čezke poražki přiwjedžachu nas bliže k Bohu. W tutych čezkich časach běch Bohu džakowna za našeho chinskeho ewangelistu Li. 15 lět smědžach z tutym swěrnym božim posoľom hromadze dźelać. W čezkich lětach započatka a tež pozdžišo je w swojej spu-

šćomnosti a ponižnosti misionstvu příkladnje služil. Hdyž jeho potom nahle boža ručka zaja, njemóžachmy zapřimnýc, zo dyrbi naš dobry pomocnik wot nas hić. Hdyž sedžo při jeho ložu jemu 23. psalm čítach, začuwach, z kajkej zbožnej radoscu so k wrotam wěčnosće bližeše. Hdyž takle na njeho hladach, mi praješe: „Ja so njeboju. Jězús je pola mje.“ W tutym wokomiku zastupi jeho syn. Z poslednjeje mocu so zrunawši rjekny nan: „Mój syno, twoje čěto a twoja duša słušatej za čas a wěčnosć Jězusej.“ Jeho smjerć nas hišće kručišo hromadže wjazowaše. Mjez sobu so jedyn drugeho trjebamy. Kak by naše připowědanje wohrožene było, njebychmy-li sej mjez sobu pomhać chcyli! Wosebje naše činske žony so swěru k nam džeržachu. Při tym spominam na wjesołe poznaće jedneje našich křesćanekow:

Němski konsulát w Šanghaju bě mi jako swójbne mjeno Wee dał, dokelž bě to mojemu serbskemu mjenu Wjela najpodobniše. Frieda přeložichu do

Fuh-teh. Tuž rěkach Wee Fuh-teh. Wee je stare činske swójbne mjeno. Fuh rěka zbože a Teh dobry počink. Chinjenjo mjenowachu mje jako misionarku Wee-chiao-ü. Pismik Wee wobsteji z třoch dželow, kotrež woznamjenja: *drjewo, žona, duch* abo tež *čert*. Rada sym tuto mjeno nosyła, dokelž mje zwjazowaše z wjele druhimi, kotřiž tuto mjeno tež w česći nošachu.

Raz přińdže jedna našich křesćanskich žonow wjesoła ke mni. Jejny syn, kotryž móžeše čítać a pisać, bě jej rozkládl, zo ma ze mnu samsne mjeno. „Tak słušamoj do samsneje swójbny!“ mi zbožowna rjekny.

Přichodnje dale.

**Zbože njebydli
w bohatej křini,
ale w bohatej duši.**

W Njeswačidlskim parku

Jan Wićaz

Boh. Šretrowá

Wulki běly kraj je Grönlandska. Kaž tajka njeprěwidzomna, mjelčaca sfinks. Ze swojimi lodojtymi horami hlada na zymne žolmy morja, kotrež ju wobdawaja, a hlada na čězke, šere mróčele, kotrež wyše njeje čahaja. To je kraj, hdžež je žiwjenje čězke, hdžež pak tola ludžo bydla a to hižom ze starodawnych časow.

Na spočatku zańdženého lětstotka, w léce 1803, stupi na brjóh tutoho wulkeho, zymneho, njeprějnomneho Grönlandskeho kraja młody 25lětny muž. Jan Wićaz wón rěkaše. Wón njebě tu přišoł, zo by snano za bohatsstwami pytał w tutym hišće mało přeslědženym kraju. Wón tež njebě přišoł, zo by sej wulke mjeno sćinił z wědomostnym džětom wo tutym kraju. Docyła njebě sam na sebje při tym myslil. Cyle jednorje bě do tutoho njeznateho kraja přišoł, zo by ludžom pomhał. Wo nich wšak ničo dale njewědžeše, hač jeno, zo su jeho bratřa.

Jeho bratřa? Tutón młody muž tola přińdže zdaloka — ze Serbow. A Lužica je wšak dočista hinaši kraj hač Grönlandska. Tam su rjane lěsy, slěborne hrjebički, a na lukach a w zahrodach je wšo počne luboznych kwětkow. Tam su krasne léca...

Z wonjaceho drjewja je Janowy nan kozoły za nowe domy džělał. Jan bě so narodzil jako syn pilneho a nahladneho čěsle. Wot małosće sem bě hrajkal z drjewom, z wotpadankami nanoweho džěta a někotry raz bě wsrjedz swojich třěskow sej měrnje wusnył. Wón wotrosće. Hižom chodžeše do šule, štož wšak tehdom so hišće samo wot so njerozumješe. Poněčim bližeše so čas, zo dyrbješe so rozsudzić, z čimž chce sej pozdžišo swój wšědny chléb zasłužić. Jeho starši bratr móžeše hižom

wustojnje z nanowym sekercom džělać. A Jank nje-móžeše sam za sebje ani druge džělo sebi předstajić. Hdyž bě 14 lět stary, wza sebje wuj jeho sobu do Maheho Wjelkowa. To bě nanowy bratr. Wuj Jan — Jank wšak po nim rěkaše — bě z blidarjom. Hólčec spodziwany přihladowaše, kak wujowej ruce wušiknje džělaštej blida, stólcy a druhi mebl. Wuj njetrjebaše Jana dołho wabić, zo by tež započal blidarstwo wuknyć. A Janowaj staršej to rad widžeštaj. Měještaj wšak nimo Janka hišće cyly rjad dalších džěci. Młodženc dowukny a džěše potom won do swěta, kaž bě to tehdom wašnje, zo by hišće to a druge přiwuknył a so w swojim rjemjesle wudospoñil. Jan Wićaz wšak daloko přišoł njeje — hač do Ochranowa (Herrnhut), hdžež tehdom blidarnju nawjedowaše Ochranowski bratr z mjenom Röntgen. Jeho blidarska wušiknosć bě daloko a šěroko znata. Při tutym džěle rozsudži so cyle žiwjenje Jana Wićaza. Tu bě wjele wjace namakał hač jenož wudospoñjenje w rjemjesle a wěstosć w swojim powołanju. Wón bě nastupił puć za Knjezom. Jedynadwaceći lět bě stary, hdyž zastupi do Ochranowskeje Jednoty.

Štyri léta džělaše na to w Niskej předewšem mjez młodžinu. W léce 1803 wotjědže do Grönlandskeje. Tam džěše, dokelž wědžeše, zo su w tutym kraju jeho bratřa. byrnjež woni wo nim ničo njewědžachu. Wón wědžeše so powołany, zo by jim puć ke Chrystusej pokazał. Hdyž Knjez jemu kruće, rozsudnje a lubosćiwje kazaše: „Dži“, tak Jan Wićaz džěše.

Dołho so njekomdžeše. Hdyž přińdže do wulkeho kraja lodowych horow, hdyž widžeše, zo tam jeho pomocy trjebaja, hdyž spózna, kak so tamni čłowjekoj njevědomje žedža po swětle, po wěstosći we wěrje, po poznaću praweho Boha, wědžeše, zo je na prawym měsće. Tuž nawukny rěć Eskimowcow, bě žiwy po jich wašnju, zrozumi jich nahlady, přiswoji sej jich nałožki, skrótka: wón pózna jich wutrobu. Kaž woni tak tež wón čězko džělaše a běše runje tak chudy kaž woni. Wšudže a we-wšem jim pomhaše. Wón měješe jich rad, a woni lubowachu jeho. Jenož tak móžeše jich wjesć, jenož tak móžeše z nimi hromadže hić puć k Bohu, ke Chrystusej.

W Grönlandskej wosta cyłe 35 lět. Ze Serbow bě wušoł jako 25lětny muž a wróci so 60lětny, sprócný a wučerpany. Wón drje so do serbskeje domizny wróci, ale jeho wutroba wosta w dalokej počnocy. Njesměrnje so jemu styskaše. Snano bě runja tohodla jeho čas w domiznje tak krótki wotměrjeni — žane tři léta.

23. meje, hdyž Lužica wša kčěješe a so zelenješe, hdyž slóncó zemju wohrěwaše, ptački spěwachu a bruki zynčachu, wusny misionar Ochranowskeje Jednoty Serb Jan Wićaz. To bě w léce 1841. Wjace hač pol swojeho žiwjenja bě Knjezowej službje w dalokim zymnym kraju wěnował, za kotryž so jeho wutroba horješe.

Znata nowa kupnica we Wojerecch

Słowo, kiż njezandže

Serbski cyrkwinski džen 1978
we Wojerecach

Sobotu, 3. junija, zeždžechmy so we Wojerowskim wosadnym domje. Prěnja polojca našeho schadžowanja bě wěnowana wopominanju na našeho lubeho zemrěteho fararja dra. Kurta Zyguša-Wulko Ždžarowskeho. Studentka mediciny Truda Grofic z Chasowa rozprawješe wo Zygušowej doktorskej disertaciji:

Wliw husitizma na Hornju Lužicu.

Při tym bě nam wosebje wažne, kak je Zyguš ze swojimi historiskimi slědženjemi dopokazał wosebitosće Hornjeje Lužicy w tehdomnišim času.

W Hornjej Lužicy běchu cyrkwinske poměry lěpše hač na příklad w susodnej Čěskej.

Hornjołužiske zemjanstwo bě husitiskim idejam přichilene.

Hornjołužiski zwjazk šěsć městow (Budyšin, Lubij, Kamjenc, Žitawa, Zhorjelca a Lubaň) běše kruty politiski cyk.

Druhi džěl sobotnišeho popoldnja bě postajeny džensnišim problemam Wojerec. Něhdy mało městačko ze 7 000 wobydlerjemi je po poslednej wójnje rozrosło na wulke město z 65 000 wobydlerjemi. Cyłe Wojerocy-nowe město měješe dotal jako jeničku mož-

Rjany serbski statok w Chasowje

notu za bože služby pohrjebnu kapalu. Nowotwar cyrkwy je nětko dowoleny. Farar Jürgenson nam rozprawješe wo čěžach, ale tež wo zwjeselacym wuwianju wosady mjez lutyimi nowymi a zwtjěša mlodymi swójbami w nowym džělu Wojerec.

Rozmolwa bě dosć čila. To však njeběchu jenož Wojerowske problemy. Wjele našich wosadow ma tajke industrielle nowe sydlišća. My dyrbymy a chcemy jedyn woť drugeho wuknyć, kak pod nowymi poměrami čłowjekam připowědamy „Słowo, kiż njezandže“.

Nježdělu rano do kemšow nas witaču pozawnisća z kěrlušemi. Swjēdzenske přēdowanje mēješe Serbski superintendent. Wujimk jeho přēdowanja je na přēnjej stronje wocisćany. Swjēdzensku wosadu postrowichu přēdsyda Serbskeho cyrkwinskeho dnja farar Gerat Lazar-Bukečanski, biskop dr. Fränkel ze Zhorjelca, wyši cyrkwinski rada Schlichter z Drježdžan, farar Emanuel Vejnar z ČSSR w mjenje Čěskobratskeje ewangel-

Lěčo ze swojimi dalokimi pućowanjami a wjeselimi je přišlo

skeje cyrkwyje a farar Nowak w delnjoserbskej rěči. Farar Richard Šolta bě nas do božeje služby w mjenje Wojerowskeje wosady wital, a nam wozjewil, zo swjēcimy božu službu po pruskej liturgiji. Wjetši džěl kemšerjow bě však ze Sakskeje krajneje cyrkwyje. Derje, zo bě so tak postajilo. Tak možachu Serbja z Budysekeje wokoliny zaso raz nazhonić stary, rjany porjad božeje služby holandskich wosadow.

Luba, hospodliwa Wojerowska wosada bě nam připotowala jednory, ale jara dobry wobjed a dosć wjele a sylneho bunjaceho kofeja. Mějće wutrobný džak, Wy lubi Wojerowscy!

Připoldniša přestawka však njebě lětsa dolha, dokelž chcychmy z hłownej zhromadźiznu do 15.00 hodž. skončić, zo mōhli hišće so wobdžělic na pozawnowej nutrnosći w Janskej cyrkwi. Tuž wužiwachmy krōtki čas čim pilnišo swoje rjane serbske narodne spěwy zanošujo a to a druge sebi powědajo. Naši lubi hosćo ze susodneje cyrkwyje zaspěwachu nam čěsće.

Z dypkom 13.30 hodž. možachmy w Křižnej cyrkwi swoju hłownu a skōnčnu zhromadźiznu zahajić. Tuta mała cyrkej bě dosć přijomna za naše popoldniše schadžowanje. Tam běchmy tak prawje wulka swójba jedyn při druhim. Superintendent Müller-Wojerowski nas powita a nam wšelke rozprawi wo swojej eforiji, kotraž bě hišće do poslednjeje wójny z wulka a z cyła serbska a burska nětko pak sylnje industrializowana. Z jeho słowow spōznachmy jeho wobžarowanje, zo so serbski element pozhubuje.

Tři krōtkie přēdnoški wikara Handrija Blumensteina, studenta bohosłowstwa Jana Malinka a fararja Cyrila Pjecha stejachu pod hłownej myslu cyłego dnja:

Słowo, kiż njezandže.

Přēni přēdnošk pokaza nam, kak je so bože slowo w běhu stawiznow wšelke posudžowało. W srjedžowěku bě za wšěch zwjazowaca awtorita. Pozdžišo wjele wēdomostnikow cyłu bibliju raznje wotpokazachu, kaž tež džensa hišće. W nowym času mōžemy wobkedžbować, zo maja wšelcy wēdomostnicy tež zwonka cyrkwyje zaso wjace zrozumjenja za Jězusa z Nacareta a powěsć biblije.

Student teologije so ze wšej jasnosću wuzna k swojemu studijej. Bože slowo njezandže, je a wostanje spomōžne za čłowjekow. Tuž mlodži lu-

džo z horliwosću a lubosću k čłowjekam studuja bože slowo.

Třēci přēdnošk běše runje tak polny dowěry, zo bože slowo wēčnje traje. Přēdnošowar pak pokaza na někotre teksty biblije, kotrež su nastale w dawnej zandženosći a za tamny čas a nimaja za nas wjace njeposrēdnu plaćiwosć.

Naš luby bratr Čabran nam z posyljacymi slowami wobsweđči swoju krutu wěru nas napominajo, zo bychmy wostali při swojej wěrje do Chrystusa.

Na wšē přēdnoški posluchachmy kedžbnje a z wulkim zajimom. Nutrny džak wšē přēdnošowarjam a poslucharjam! Wutrobnje so zwjeselichmy, hdyž tež dwaj katolskaj knjezaj fararjaj k nam přiindžeštaj.

Jara so džakujemy wšē lubym Wojerowskim, kotřiž su naš swjēdžen z tajkej lubosću a pilnosću nam připotowali. Zaplać Bōh! W.

Serbske bože služby w juliju

2. 7. — 6. nježděla po Swjatej trojicy
Budestecy: 14 hodž. kemše (sup. Wirth), Budyšin-Michałska: 9 hodž. kemše (wosadny farar Pawoł Albert).
9. 7. — 7. nježděla po Swjatej trojicy
Bucecy: 9 hodž. kemše ze spowědžu (wosadny farar Gerat Lazar), Mina-kał: 8.30 hodž. kemše (wosadny farar Feustel).
16. 7. — 8. nježděla po Swjatej trojicy
Budyšink: 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Poršicy: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).
23. 7. — 9. nježděla po Swjatej trojicy
Klukš: 9.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Polpica: 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).
30. 7. — 10. nježděla po Swjatej trojicy
Hrodzišćo: 8.30 hodž. kemše (wosadny farar Siegfried Albert), Njeswaćidło: 8.30 hodž. kemše (sup. Wirth).
6. 8. — 11. nježděla po Swjatej trojicy
Budestecy: 14 hodž. kemše, Budyšin-Michałska: 9 hodž. kemše (wosadny farar Pawoł Albert)

Pomhaj Bōh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jonkrōć za mēšac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola přēdsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamōlwoťy redaktor: Serbski superintendent na wust. Gerhard Wirth w Budyšinje-Trēlanach. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisće: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-975)